

Krzysztof Spychała

Myśliborzyce, gm. Lubsza, woj.
opolskie, St. 3, AZP: 84-33/35

Informator Archeologiczny : badania 23, 27-28

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wśród których wydzielono fragmenty trzech szydeł, igłę, oraz szpilę z uszkiem. Materiał krzemieniany stanowił półsurowiec i odpadki luszczniowe. Z narzędzi wydzielono grocik i zgrzebło.

Z warstwy humusu pozyskano kilkanaście fragmentów naczyń wczesnośredniowiecznych (stropy jam osadowych rozorywane są na sąsiednich polach).

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

Masanów, gm. Sieroszewice,
woj. kaliskie,
St. 9, AZP: 69-38/112

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej
w Kaliszu

Badania prowadził mgr Leszek Ziąbka. Prace finansował WKZ w Kaliszu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury lużyckiej z III okresu epoki brązu.

Stanowisko położone jest na wydmie, która została częściowo zniszczona przez drogę polną przechodzącą przez jego środek, w dolinie rzeki Gnita Barycz, po jej wschodniej stronie.

Przebadano obszar o łącznej powierzchni około 212,5 m², odstawiając 16 obiektów grobowych, w tym 15 ciałopalno-jamowych i 1 zbiorowy grób szkieletowy (nr 41/89). Zarysy jam grobowych były owalne, koliste i prostokątne, w przekroju przypominały głębokie niecki. Osie podłużne obiektów zorientowane były wzdłuż linii NW na SE, W na E i N na S. W grobach odkryto głównie dość silnie rozdrobnione fragmenty ceramiki, przedmioty krzemienne (wykonane wyłącznie z miejscowego krzemienia bałtyckiego) i ozdoby wykonane z brązu.

Najbardziej interesującym obiektem był zbiorowy grób szkieletowy (nr 41/89). Posiadał on prostokątny zarys jamy grobowej o wym. 240x70 cm, którego os podłużna zorientowana była wzdłuż linii NW na SE. W grobie znaleziono fragmenty ceramiki, przedmioty krzemienne i liczne ozdoby wykonane z brązu, między innymi: 2 szpile igłowe, szpilę z płasko rozkładaną główką, 2 masywne kółka brązowe ornamentowane ukośnymi nacięciami oraz liczne skrzyty ze spiralnie zwiniętego drutu brązowego o przekroju płasko-wypukłym i kolistym.

Ustalono granice cmentarzyska i przebadano jego niezniszczoną centralną część.

Badania ukończono.

Masłowice, gm. Wieluń,
woj. sieradzkie,
St. 1, AZP: 77-44/1

Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu

Badania prowadził mgr Bogusław Abramek. Finansowało muzeum w Wieluniu. Pierwszy i jednocześnie ostatni sezon badań. Cmentarzysko kultury lużyckiej z III-V okresu epoki brązu.

Cmentarzysko położone jest w centrum wsi po obu stronach drogi w kierunku Góry Karbanów. Obiekt jest niszczonej od przeszło pół wieku w wyniku różnych prac ziemnych (uprawa roli, budowa budynków gospodarczych itp.). Z lokalizacji licznych przypadkowych odkryć wynika, że cmentarzysko obejmuje przynajmniej około 2,5 ha powierzchni. Gęsta zabudowa uniemożliwia przeprowadzenie badań ratowniczych na większą skalę.

Po odkryciu w maju 1989 r., kiedy to zniszczono grób z III/IV okresu epoki brązu, uzyskano zgodę dwóch gospodarzy na ograniczone badania sondazowe. Badania przeprowadzono przy udziale uczniów szkoły podstawowej.

Potwierdziły one silne zniszczenie cmentarzyska. Natrafiono na przydatne partie zniszczonych w czasie orki naczyń. Jedyńm zabytkiem zachowanym w całości jest mały i starannie wykonany dzbanuszek z ornamentem guzowym. Materiał ceramiczny datowany jest na IV-V okres epoki brązu.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

|| Mąkolice, gm. Wola Krzyżstowska St. 3 patrz okres halszacki

Myśliborzyce, gm. Lubusza,
woj. opolskie,
St. 3, AZP: 84-33/35

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Opolu

Badania prowadził mgr Krzysztof Sychała. Finansował WKZ w Opolu. Drugi sezon badań. Osada ludności kultury lużyckiej z V okresu epoki brązu.

Stanowisko odkryte w okresie międzywojennym, zweryfikowano podczas badań AZP w 1983 r. Położone na piaszczystej wydmie; południowa część stanowiska zniszczona eksploatacją piasku. Przebadany w 1984 r. pas obszaru przy krawędzi wybierzyska przestał chronić stanowisko, dlatego przystąpiono do powtórnych prac ratowniczych. Objęto nimi teren o szerokości od 2 do 6 metrów i długości około 65 m przy krawędzi fciały wybierzyska.

Odkryto i przebadano 32 obiekty, wśród których wyróżniono przyziemia 4 budynków mieszkalnych, 1 jamę zasobową, 1 jamę gospodarczą, 13 jam odpadkowych, 3 paleniska, 1 ślad po słupie. Funkcja pozostałych była trudna do określenia. Obiekty grupowały się w zachodniej części wybierzyska. Nieliczne wystąpiły w części północnej. W części wschodniej, będącej jednocześnie krawędzią wydmy, nie odkryto żadnych śladów kulturowych.

Znaleziono dużą ilość ułamków naczyń glinianych oraz grudki polepy i węgle drzewne.

Zabytki przekazane zostaną do Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu.

Badania będą kontynuowane w wypadku ponownego zagrożenia stanowiska.

Nowy Łowicz, gm. Kalisz Pomorski woj. koszalińskie St. 2 patrz okres rzymski
 Ołtra, gm. Wolsztyn woj. zielonogórskie St. 73 patrz wczesne średniowiecze
 Opatowice, gm. Radziejów woj. wrocławskie St. 7 patrz neolit
 Osłonki, woj. wrocławskie St. 1 patrz neolit

Orzech, gm. Świerklaniec,
 woj. katowickie,
 St. 2, AZP: 94-46/18

Muzeum Śląskie w Katowicach

Badania prowadziła mgr Renata Ablamowicz, a konsultowała dr Szydłowska. Badania finansowały KZA w Katowicach oraz Muzeum Śląskie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko brytalne kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu i halszackiego C-D.

Przeprowadzono ratownicze wykopiska na stanowisku położonym około 100 m w kierunku zachodnim od szosy Bytom-Świerklaniec przy ulicy Szkolnej.

Przebadano obszar o łącznej powierzchni około 100 m² odkrywając 12 grobów (nr 9-19), wśród których wyróżniono 10 szkieletowych i 2 ciałopalne.

Groby szkieletowe były zakładane w podłużnych, w przybliżeniu prostokątnych jamach usytuowanych na osi N-S, a w jednym przypadku na osi NE-SW (gr. 10), o wymiarach: długość od 1,10 do 2,60 m, szerokość od 0,60 do 1,00 m. Jamy grobowe były czytelne na głębokości od 0,40 do 0,60 m. Nie stwierdzono istnienia konstrukcji kamiennych, nie licząc pojedynczych kamieni wapiennych nad jamami grobów 9, 14, 15, 16 i 18. Tylko w dwóch grobach (nr 9 i 18) natrafiono na szczątki szkieletów, w pozostałych zaś wypadkach kości nie zachowały się, a na fakt istnienia grobu wskazywały jedynie jama i znalezione w niej wyposażenie. Biorąc to pod uwagę można było wnioskować, że głowy zmarłych były skierowane na południe. Zazwyczaj zmarły był wyposażony w trzy naczynia (garnek, misę wraz z czerpakiem wewnątrz), które ułożone były przy nogach. W grobach 9, 14 i 18 wystąpiły ponadto ozdoby brązowe, bądź żelazne. Z wyrobów brązowych należy wymienić: kółka dwu lub trzyzwojowe (zawieszki skroniowe), bransoletę otwartą, guzik, szpilę o główce zwiniętej w uszko, a z zabytków żelaznych przypuszczalnie fragment szpili oraz ułamki bliżej nie dającego się określić przedmiotu.

Groby ciałopalne (nr 11 i 12) posiadały jamy kształtu w przybliżeniu prostokątnego o wymiarach: długość od 2,10 do 2,20 m, szerokość od 0,70 do 0,80 m; były one czytelne na głębokości 0,40 lub 0,60 m.

W przypadku grobu 11 kości (w postaci zbitej, zwartej masy) grupowały się przede wszystkim w południowej części jamy, natomiast w grobie 12 występowały w obrębie całego jej wypełniska. W skład wyposażenia grobu 11 wchodziły trzy naczynia, a grobu 12, naczynia charakterystycznego zestawu, a także fragment bliżej nie określonego przedmiotu żelaznego oraz bryłka galeny.

Na obecnym etapie wydaje się, że odkryte cmentarzysko należy do podgrupy częstochowsko-gliwickiej grupy górnośląsko-małopolskiej kultury łużyckiej, a jego chronologię można odnieść do V okresu epoki brązu i okresu halszackiego C-D.

Materiały z badań złożono w Dziale Archeologii Muzeum Śląskiego w Katowicach.

Podłęże Królewskie, gm. Krzepice,
 woj. częstochowskie,
 St. 5, AZP: 84-44/49

Uniwersytet Jagielloński
 Instytut Archeologii w Krakowie

Badania prowadził prof. dr Marek Gedl. Finansował UJ. Pierwszy sezon badań. Osada grupy górnośląsko-małopolskiej kultury łużyckiej z III-IV okresu epoki brązu oraz późnośredniowieczna.

Stanowisko odkryto wiosną 1989 r. Ze względu na postępujące niszczenie stanowiska spowodowane eksploatacją piasku podjęto wstępne badania ratownicze, w czasie których zbadano jedną jamę uszkodzoną przez młodszy wkop późnośredniowieczny lub nowożytny. W wypełnisku jamy natrafiono na ułamki ceramiki, które można zaliczyć do wczesnej fazy grupy górnośląsko-małopolskiej i datować w przybliżeniu na III-IV okres epoki brązu. Dalsze podobne fragmenty ceramiki oraz ułamki naczyń późnośredniowiecznych pochodzą z warstwy kulturowej i ze zniszczonej części stanowiska.

Potoczek, gm. Potok Wielki woj. tarnobrzесьkie St. 3 i 4 patrz paleolit i mezolit

Ropa, gm. Gorlice,
 woj. nowosądeckie,
 St. 2, AZP: 112-67

Polska Akademia Nauk
 Instytut Historii Kultury Materialnej
 Zakład Archeologii Małopolski w Krakowie

Badania prowadził dr Paweł Valde-Nowak, uczestniczyli mgr Ewa Kjekot i mgr Sławomir Dryja. Finansował IIMK PAN w Krakowie. Drugi sezon badań. Wczesnobrązowa pracownia obróbki rogowca menilitowego.

Celem badań było określenie funkcji stanowiska badanego rozpoznawczo już w roku ubiegłym. Wykonane